

PAGS som stöd för observation av lek inom småbarnspedagogik

Examensarbete
Det sociala området
2021

Max Knoblock

EXAMENSARBETE	
Arcada	
Utbildningsprogram:	Det sociala området
Identifikationsnummer:	7517
Författare:	Max Knoblock
Arbetets namn:	PAGS som stöd för observation av lek inom småbarnspedagogik
Handledare (Arcada):	Marina Arell-Sundberg
Uppdragsgivare:	Tiina Lautamo och Ralla Oy
<p>Sammandrag:</p> <p>Detta examensarbete är en kvalitativ jämförelse mellan lekbedömningsmetoden PAGS (Play Assessment for Group Settings) och granskning av barnens individuella plan. Detta är ett samarbete mellan Tiina Lautamo och Ralla Oy. Syftet med arbetet var att granska hur utmaningar i lekförmågan som barn visat i PAGS bedömningen har observerats och skrivits in i den individuella planen. Det som jämförs vid PAGS och barnens individuella planen är barnens lekförmåga som beskrivs som fantasi, kamratlek, narrativ och nyfikenhet. Ett daghem i södra Finland visade intresse för samarbete, observationerna gjordes där. Observationerna gjordes december 2020 och 8 barn observerades, barnen var vid åldern 4–5. För att hålla barnen anonyma nämndes barnen till barn 1,2 osv. Jämförande av resultaten gjordes februari 2021. Det insamlade materialet analyserades med hjälp av RALLA software och resulterade i en sammanfattning. denna sammanfattning jämfördes med barnens individuella plan genom innehållsanalys. Resultaten från analysen visar på olika lekförmågor som antingen var lika mellan PAGS och barnens individuella plan samt på sådana lekförmågor som inte var samma Som helhet fungerade PAGS som ett bra instrument för att kunna observera barns fria lek och för att kunna se lekande uren annan synvinkel.</p>	
Nyckelord:	PAGS, Lekförmåga, Barnens individuella plan, Fri lek, Ralla OY, Tiina Lautamo. Jämförelse
Sidantal:	54
Språk:	Svenska
Datum för godkännande:	

DEGREE THESIS	
Arcada	
Degree Programme:	Social services
Identification number:	7517
Author:	Max Knoblock
Title:	PAGS as support for observation of play in early childhood education
Supervisor (Arcada):	Marina Arell-Sundberg
Commissioned by:	Tiina Lautamo och Ralla Oy
<p>Abstract:</p> <p>This thesis is a qualitative comparison between the play assessment method PAGS (Play Assessment for Group Settings) and examination of the children's individual plan. This is commissioned work by Tiina Lautamo and Ralla Oy. The purpose of this work was to examine whether the aspects of challenges in children's play ability PAGS assessments have also been observed and written into the individual plan for early childhood education. The observations were made in December 2020 and 8 children were observed, the children were between the ages of 4 and 5. To keep the children anonymous, the children were mentioned as children 1.2, etc. The results were compared in February 2021. from the colour coding system, one could see which play abilities were equal in PAGS and the children's individual plan. The results from the colour coding revealed different play abilities that were either equal between PAGS and the children's individual planes, and then there were play abilities that were not equal. PAGS functioned as a good instrument for being able to observe children's free play and to be able to see play from a different point of view.</p>	
Keywords:	PAGS, Play ability, Children's individual plan, Free play, Ralla OY, Tiina Lautamo. Comparison
Number of pages:	54
Language:	Swedish
Date of acceptance:	

OPINNÄYTE	
Arcada	
Koulutusohjelma:	Sosiaaliala
Tunnistenumero:	7517
Tekijä:	Max Knoblock
Työn nimi:	PAGS tuki leikkihavainnoinnille varhaiskasvatuksessa
Työn ohjaaja (Arcada):	Marina Arell-Sundberg
Toimeksiantaja:	Tiina Lautamo ja Ralla Oy
<p>Tiivistelmä: Tämä opinnäytetyö on kvalitatiivinen vertailu leikin arviointimenetelmän PAGS (Play Assessment for Group Settings) ja katsauksen lasten henkilökohtaiseen suunnitelmaan. Tämä on Tiina Lautamon ja Ralla Oy: n yhteistyö. Työn tarkoituksena oli tutkia, kuinka lasten PAGS-arvioinnissa osoittamat leikkikyvyn haasteet on havaittu ja kirjoitettu lasten varhaiskasvatus suunnitelmaan. PAGS: ään ja lasten varhaiskasvatus suunnitelmaan verrataan lasten leikkikykyä, jota kuvataan mielikuvitukseksi, vertaisleikiksi, kertomukseksi ja uteliaisuudeksi. Etelä-Suomen päiväkotia osoitti kiinnostusta yhteistyöhön, havainnot tehtiin siellä. Havainnot tehtiin joulukuussa 2020 ja havaittiin 8 lasta, lapset olivat 4-5-vuotiaita. Jotta lapset pysyisivät tuntemattomina, heidät mainittiin 1,2 ja niin edelleen. Tuloksia verrattiin helmikuussa 2021. Kerätty materiaali analysoitiin RALLA-ohjelmistoa käyttäen ja siitä saatiin yhteenveto. tätä yhteenvetoa verrattiin lasten henkilökohtaiseen suunnitelmaan sisältöanalyysin avulla. Analyysin tulokset osoittavat erilaisia leikkikykyjä, jotka olivat joko tasa-arvoisia PAGS: n ja lasten yksilöllisten koneiden välillä, ja sellaisia leikkikykyjä, jotka eivät olleet samat. katso leikiä. toisesta näkökulmasta.</p>	
Avainsanat:	PAGS, Leikkikyky, Lasten henkilökohtainen suunnitelma, Vapaa leikki, Ralla OY, Tiina Lautamo. Vertailu
Sivumäärä:	54
Kieli:	Ruotsi
Hyväksymispäivämäärä:	

Innehållsförteckning

1	Inledning.....	7
2	Bakgrund.....	9
2.1	Barns lek.....	9
2.2	Socialpedagogik	12
2.3	Plan för småbarnspedagogik	13
2.4	Bedömning av barns lek	15
2.5	Play Assessment for Group Settings (PAGS) - Bedömning av lek i grupp	17
3	Teoretisk referensRAM.....	19
3.1	Barnsyn inom socialpedagogiken	19
3.2	Lekförmåga inom ramen för fem delområden.....	21
4	Syfte och frågeställningar	23
5	Metodik.....	23
5.1	Urval	24
5.2	Datainsamling.....	24
5.3	Analys.....	24
5.4	Etiska överväganden	25
6	Resultat	26
6.1	Lekförmågor som är de samma i beskrivningarna	26
6.2	Lekförmågor som till viss mån sammanfaller i beskrivningarna	28
6.3	Lekförmågor som inte sammanfaller mellan beskrivningarna	29
6.4	Övriga förmågor som kommer fram i beskrivningarna	30
7	DISKUSSION	31
7.1	Metoddiskussion	31
7.2	Resultatdiskussion.....	33
8	reflektion och förslag till vidare forskning.....	35
	Källor.....	37
9	BILAGOR.....	39
9.1	Bilaga 1.....	39
9.2	Bilaga 2.....	41

9.3	Bilaga 3 –	43
9.4	Bilaga 4.....	45
9.5	Bilaga 5.....	46
9.6	Bilaga 6.....	49
9.7	Bilaga 7.....	54

1 INLEDNING

Mikaela Löv (2018) skriver en artikel om att barn har glömt hur man leker med fantasi. Hon tar upp vad universitetslektorn Marina Lundkvist tycker att allt fler barn har svårt att leka fantasi- och rollekar, och därför borde man undervisa barnen i lek. Marina Lundkvist fortsätter med att leken är barnets rättighet men för att leken ska blomstra behövs vuxna. Joan Almon (2009 s.2) skriver om att vid 1970- och 1980 talet kunde nästan alla barn leka bra medan de fanns få som behövde hjälp med detta, medan nu för tiden har Joan hört rapporter av läraren runt omkring Amerika att barn har glömt hur man leker. De vet hur man spelar på datorn men inte hur man leker med andra barn. Barnen är duktiga med ny teknologi men vet inte hur man bygger upp fantasivärld med hjälp av det saker man hittar runt omkring sig. Barnen har massor av information om allt möjligt men saknar egen fantasi. Detta betyder inte att alla barn inte kan leka men det är en så stor del av barnen att man borde göra något åt saken.

Enligt grunderna inom småbarnspedagogik (2018 s.21) ”Barnen har rätt att leka, lära sig genom lek, glädjas över sitt lärande och bilda sig en uppfattning om sig själva, sina identiteter och världen utifrån sina egna perspektiv.”

Leken är en grundläggande viktig del av barnets kognitiva och sociala utveckling, samt genomsyrar leken i stor mån barnets hela tillvaro. Med att definiera lekförmågan hos barn kan man få insikter om barnets individuella prestationsförmåga samt insikt om hur barnet samspelar med hens omgivning. I tidigare undersökningar har man också funnit att barn med funktionsnedsättningar eller inlärningssvårigheter har en svagare lekförmåga än hos barn med normal utveckling, således är möjligheten att kunna definiera barnets lekförmåga viktigt för att kunna stöda hens individuella utveckling. Enligt Lautamo stöder användningen av giltiga verktyg planeringen av terapeutiska eller pedagogiska insatser samt är dess inverkan lättare att mätas. (Lautamo 2011a s. 3)

Lillemyr (2013 s. 23) skriver att ”synen på barn och barndom påverkas också av i vilken grad, och på vilket sätt, man ser samband mellan barns lek och barns utveckling och lärande, och av hur dessa relateras till bildning”.

Detta arbete görs i samråd med Tiina Lautamo och RALLA Oy, vilket är ett sakkunnigföretag inom fostran och rehabilitering. RALLA har utvecklat bedömningsinstrumentet PAGES (Play Assessment for Group Settings) för att utvärdera barns lekförmåga, där barnet får fritt leka i en dylik miljö var det finns även möjlighet att leka med andra barn (Lautamo 2012a s. 6). För att hålla arbetet lättförståeligt, kommer jag att hänvisa till företaget i fortsättningen med namnet RALLA (även om företagets svenska översättning är PAGES) och bedömningsmetoden med namnet PAGES. I detta arbete kommer jag att använda av bedömningsinstrumentet PAGES både för att utföra datainsamling för RALLA Oy och för att erbjuda socialpedagogiska råd åt personalen vid resultaten. Jag kommer att jämföra mina resultat med det som småbarnspedagogen har anteckna vid barnens individuella planer.

I detta arbete kommer mitt är fokus en socialpedagogisk fördjupning på PAGES-instrumentet, Detta genom att granska vilka aspekter på lekförmåga ingår i den individuella planen för småbarnspedagogiken, och vilka ingår i PAGES samt till vilken mån dessa två olika sätt att observera leken sammanfaller eller skiljer sig från varandra. Arbetet erbjuder också socialpedagogiska synvinklar på de olika delområden i barnets lekande som evalueras med PAGES. Inför den granskningen fick jag utbildning i hur PAGES fungerar och vilka olika aspekter jag skall ha öga för då jag gör mina observationer, efter kontaktades olika daghem. Ett daghem i södra Finland visade intresse för samarbete och gav mig möjlighet att utföra denna granskning. Bedömningen av barns lekförmåga bedömdes med instrumentet PAGES under december månaden och genomgången av de individuella planerna genomfördes under mars månaden.

2 BAKGRUND

Under denna rubrik presenteras det instrument som används för utvärdering av barns lekförmåga. Här presenteras också leken och hur man ser på ett barns lekförmåga, dvs. utvärdering av barnens lekförmåga. Jag tar upp socialpedagogik och planen för småbarnspedagogiken. Dessa delar är relevanta för läsaren att få en inblick i de centrala begreppen för arbetet och för att bygga upp helheten.

2.1 Barns lek

Lillemyr (2013 s. 41) skriver om att leken har utan tvekan stor aktualitet i vårt samhälle. Han fortsätter med att det dessutom finns ingen grund för att hävda att den mindre aktuell nu än tidigare fast om synen på barn och barndom och därmed synen på barns lek har förändrats. Lillemyr tar upp att synen på barn och barns lek beror starkt på de starka förändringarna i samhället.

(Singer s.28) Tar upp om den holländska historikern Johan Huizinga skriver om sin lek-teori som är sedd ännu också som ett revolutionerande studie för synen på barns lek. Han skriver att "Först och främst är all lek en frivillig aktivitet, han fortsätter med att barn och djur leker för att de tycker om att leka, och däri ligger exakt deras frihet (egen översättning)" (Singer 2015 s. 33).

Enligt Elly Singer skall lekpedagogik innebära att lärare ger stöd för små barn att leka i en säker och utmanande miljö som är anpassad till deras behov och intressen. Singer fortsätter med att vara en lekpedagog innebär dessutom lärarnas kunskap om lekfullhet och sambyggnad av mening med spädbarn och småbarn går hand i hand. Hon skriver att allt i en lekpedagogik är lärarna medvetna om att små barn lever i en värld som lätt kan överväldiga dem (S.29), de har mycket att lära sig och de måste anpassa sig till den kulturella värld som de är födda i. Lek hjälper barnen att behålla sitt förtroende och att inte ge upp efter misslyckande. En lekpedagog strukturerar småbarnens liv försiktigt med rutiner, sånger, dans, rytmer, rim och humor (Singer 2015 s.32).

Eftersom själva lekaktiviteterna som barn engagerar sig i kan variera väldigt mycket, ger de olika elementen i barnets förmåga att leka, dvs. lekförmågan, mera information åt den professionella om barnets utveckling än själva aktiviteten (Parham & Fazio 1997 s. 53). I boken "Play in Occupational Therapy for Children" förklarar Parham och Fazio mera om ergoterapins syn på barnets lekförmåga och konstaterar att de nuvarande synsätten präglas i grunden av att se lek som barnets huvudsakliga sysselsättning (Parham & Fazio 1997 s. 15).

En grundläggande aspekt i barnets lekande och lekförmåga är hens utvecklingsstadier som reflekteras i barnets lekande. I åldern 0–2 år engagerar sig barnet i sensomotorisk lek som karaktäriseras av sensationer och rörelse som t.ex. leka kurragömma, göra sandkåkor, fälla föremål, utforska föremålets egenskaper och öva sig nya motoriska rörelser. I åldern 2-4 år karaktäriseras det av symbolik och simpelt skapande som t.ex. fantasifull och låtsande lek, övergången från att leka ensam till att leka parallellt med andra barn, att bygga enkla saker som representerar andra föremål eller situationer samt övas klättrande och springande i större mån. Vid åldern 4-7 år ingår till leken element av dramatik och förspel (aktivitet som liknar men kan inte ännu definieras som ett tydligt spel med fastslagna regler) och mer komplex byggande, barnet deltar också i större mån i sociala situationer med andra barn, barnet avspeglar i hens lek dagliga erfarenheter och olika roller, barnet utspelar barnberättelser, finmotoriska aktiviteter ökar, barnet kan visa till viss mån våghalsig beteende där barnet visar upp sin fysiska styrka och skickligheter, saker som barnet bygger liknar mer realistiskt det som den är menat att representera, verbal humor och rimmande förekommer. I åldern 7–12 år präglas leken av spel, med tydliga regler och intresse till att lära sig regler och komma på nya, barnet tar mera risker i spelen, barnet beaktar mera sin status i förhållande till sina kamrater samt blir kamratgrupperna viktigare, barnet visar mera intresse i idrotter och formella grupper (t.ex. Scouter, idrottslagar), mera samarbete i lekande och visar intresse i hur man skapar saker samt hur saker och naturen fungerar. (Parham & Fazio 1997 s. 14)

Fyra viktiga element för barnets lekförmåga förklaras i boken vara följande: *inre motivation*, med vilken man menar att själva aktiviteten är viktigare för barnet än slutresultatet eller belöningen av aktiviteten, dvs. Att barnet nöjer sig av att helt enkelt göra något. *Inre*

kontroll, med vilket menas att barnet är i stort sätt i kontroll över hens handlingar och till en viss mån i kontroll över aktivitetens slutresultat. *Friheten att utsluta verkligheten*, med vilket menas att barnet kan välja till vilken mån hens lek representerar verkligheten. *Inramning* (eng: “framing”), med vilket menas barnets skicklighet i att ge och läsa sociala signaler om hur man vill att andra betar sig. Detta förklaras vara en viktig del också i situationer utanför lek men i barnens lekande vanligtvis överdrivs dessa sociala signaler och på såvis är det ett viktigt element i lekande med vilket barnet lär sig att läsa sociala signaler utanför leken. (Parham & Fazio 1997 s.53–54)

I boken “Theories of Development – Concepts and Applications” av William Crain tas Vygotskys utvecklingspsykologiska syn på lek upp. Vygotsky resonerade att lek, där man låtsas, är ett viktigt steg i utvecklingen av barnets fantasifull tänkande. När barnet ger nya och subjektiva meningar åt föremål skapar barnet en fantasivärld som hen lever sig in i. Detta ger barnet en befrielse från den riktiga konkreta situationen. Fastän barnets lekande är fantasifullt och spontant har barnet ändå egna regler i sin lek, och barnet strävar till att aktiviteterna hen gör i leken är passande till den situation som sker i hens fantasi. Som exempel ges när barnet leker att det är natt och hen ska sova, engagerar hen inte sig i andra aktiviteter som man inte vanligen gör när det är natt så som att gräva i sanden eller att cykla. Eller när två flickor leker att de är systrar, följer de en underförstådd regel om att systrar gör saker på samma sätt, som att klä sig likadant och tala likadant. Märkvärdigt är också att barnet uppvisar mera självkontroll i leken än vad hen gör i livet utanför leken (i det dagliga livet och vardagliga situationer). Istället för att agera utifrån sina egna begär, agerar barnet på ett sätt som är överensstämmande med rollen som hen lever sig in i. Som ett exempel i detta ges att när barnen leker att de har en butik och andra barn är kunder, kan barnen använda sig av godis som pengar och motstå att äta godisen som barn vanligen ofta vill göra. Återigen är det värt att märka att barnet gläder sig i att följa dessa regler, istället för att uppleva de som “tråkiga” saker eller som en börda, som barn i det vardagliga livet kan uppleva regler vara. Vygotsky resonerade att lek fungerar som en prototyp till att följa personliga vägledande idéer eller moraliska principer senare i personens liv. (Crain 2016 s. 239–240)

Det är av betydelse att stöda barnets färdigheter i lekande, speciellt i fråga om barn med autismspektrumstörning och deras senare talförmåga. I forskningen fann man att 80 % av

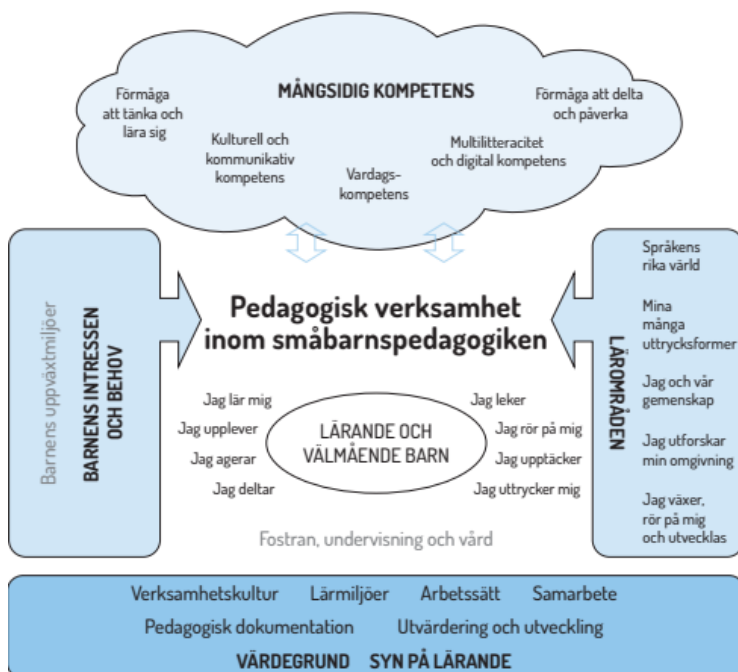
de barnen som hade fått tidiga hjälpinsatser i gemensam uppmärksamhetsfokus (dvs. Förmågan att dela uppmärksamheten mot en sak tillsammans med en andra människa, t.ex. följa andras blick eller förstå vad den andra pekar mot) och i lekfärdigheter hade nått en funktionell talförmåga vid följdundersökningen 5 år senare. Hjälpinsatserna gavs åt barnen vid 3–4 års åldern så barnen var vid 8–9 års åldern under följdundersökningen. Man fann också att barnen som engagerade sig mera i funktionell lek vid skedet av interventionerna (dvs. lek där barnet forskar och använder objekten hen hittar i sin omgivning) hade bättre utvecklat kognitiva kunskaper vid följdundersökningen än barnen som engagerade sig mindre i funktionell lek vid interventionerna. Detta visar också hur viktig leken är vid kognitiv utveckling. (Kasari m.fl. 2012 s. 3)

2.2 Socialpedagogik

Inom socialpedagogiken koncentrerar man sig oftast på förebyggande åtgärder för att motarbeta risker för social exklusion och därmed har socialpedagogiken blivit en vardaglig del av barn- och ungdomsinstitutioners verksamhet. Meningen med socialpedagogiken är att sträva stöda barn och ungas förutsättningar att kunna ha ett meningsfullt vardagsliv via att utveckla kompetenser som behövs. Man fokuserar sig också på individens sociala nätverk samt hens relationer men de betydelsefulla personerna i hens liv. För att bekämpa social exklusion bör individens vardagsliv vara meningsfull och inkluderande. Ett inkluderande vardagsliv innebär att individen involveras i arenor som avses ha stor betydelse i samhället, som t.ex. familjen, förskola, skola, fritid och kultur. Man bör också sträva till att individen har det största möjliga inflytandet över hens egna tillvaro. Eftersom förskolan är en obligatorisk (Lag om grundläggande utbildning 26 a § [12.12.2014/1040]) arena där barnet deltar bör man lägga stor vikt på de vardagslivserfarenheterna som framträder där. De erfarenheterna handlar i detta sammanhang om samvaro och social interaktion med andra barn samt vuxna i både planerade och spontana situationer. (Madsen 2011. s. 203–206)

2.3 Plan för småbarnspedagogik

Enligt grunderna för planen för småbarnspedagogik (s.38) skall den pedagogiska verksamheten inom småbarnspedagogiken präglas av ett helhetsskapande angreppssätt. Målet med den pedagogiska verksamheten är att främja barnens lärande och välbefinnande samt mångsidiga kompetens.

Figur 1 komponenter inom ramen för den pedagogiska verksamheten inom småbarnspedagogik

Figur 1 representerar alla de delar som skall tas i beaktande inom ramen för den pedagogiska verksamheten inom småbarnspedagogiken och fungerar som ett stöd för de andra som inte är lärare inom småbarnspedagogik ser från denna bild att det finns många olika delar till planen.

Grunderna för planen för småbarnspedagogik är en nationell föreskrift som utfärdas av utbildningsstyrelsen enligt lagen om småbarnspedagogik. Enligt vad det står på lag om småbarnspedagogik i 2§ "Med småbarnspedagogik avses en systematisk och målinriktad helhet som består av fostran, undervisning och vård av barn och i vilken i synnerhet pedagogiken betonas" Helsingfors stad (2019 s.2) skriver att småbarnspedagogiken är en viktig del av barnets uppväxt och den lägger grunden för ett livslångt lärande.

Enligt Utbildningsstyrelsen (2018 s.7) är syftet med småbarnspedagogiken att skapa likvärdiga förutsättningar för en helhetsmässig uppväxt, utveckling och lärande för de barn som deltar i småbarnspedagogiken.

Utbildningsstyrelsen (2018 s. 7) tar upp tre nivåer som omfattar planen för småbarnspedagogiken i helhet. De består av de nationella grunderna för planen för småbarnspedagogik, de lokala planerna för småbarnspedagogik och barnens planer för småbarnspedagogik.

Grunderna för planen för småbarnspedagogik (s.40–42) beskriver leken som ytterst central i den småbarnspedagogiska verksamheten. Det som småbarnspedagogen har som uppdrag är att erbjuda barnen möjlighet till olika slags lekar. Barnens utveckling främjas av lek, lärande och välbefinnande. Grunderna fortsätter att även om barnet självt inte upplever leken som ett verktyg för lärande, utan ett sätt att vara och leva samt gestalta världen, så lär sig barnen genom leken. Upplevelser som väcker barnens känslor, nyfikenhet och intresse stimulerar till lek.

Leken är ett centralt arbetssätt inom småbarnspedagogiken, detta tas också upp i publikationen grunderna för planen för småbarnspedagogik och fortsätter att i den pedagogiska verksamheten kan man kombinera till exempel drama, improvisation eller sagor för att utveckla leken gång och bygga lekvärldar. Utbildningsstyrelsen (s.41) anser att personalen ska inse vilken betydelse det har för barnens välbefinnande och lärande att de får koncentrera sig på att undersöka, uttrycka sig spontant och kreativt samt leka fartfyllda och aktiva rörelselekar.

Utbildningsstyrelsen tar upp att personalen skall även iaktta och dokumentera barnens lek. Genom att observera leken får personalen insikt i barnens tänkande och intressen, deras känslor och upplevelser. Observationerna ska användas för att planera och handleda leken och den övriga verksamheten.

Grunderna för planen för småbarnspedagogik har som uppdrag att stödja och styra hur småbarnspedagogiken ordnas, genomförs och utvecklas, och skall bidra till att

verksamheten håller hög kvalitet och genomförs på lika grunder i hela landet”. (Utbildningsstyrelsen s.8)

Utbildningsstyrelsen (2018 s. 9) tar upp att planen för småbarnspedagogik ska utarbetas med hänsyn till övriga planer som utarbetas på lokal nivå och bland annat:

- Planer och beslut som gäller småbarnspedagogik, barn och familjer
- Förskoleundervisningens läroplan
- Läroplanen för den grundläggande utbildningen
- Eventuell läroplan för undervisning som förbereder för den grundläggande utbildningen
- Valfärdsplan för barn och unga enligt barnsyddslagen
- Integrationsplan

2.4 Bedömning av barns lek

Ett sätt att bedöma barnets lek är med metoden Revised Preschool Play Scale vilken beskrivs i boken “Play in Occupational Therapy for Children” (Parham & Fazio 1997). I denna tar man fasta på olika dimensioner och inom dessa olika faktorer då man bedömer barnets lek. De olika dimensionerna är *barnets hantering av utrymmet, materialhantering-ringen, att låtsas och symbolik* samt *den deltagande dimensionen*.

I barnets *hantering av utrymmet* lägger man märke till faktorerna; barnets grovmotorik, lek där barnet engagerar sig med hela sin kropp, intresse samt vilka slags typer av aktivitet barnet lägger märke till. I *materialhanteringen* lägger man märke till; manipuleringen av materialen, hur barnet använder sig av finmotorik som t.ex. känner leksaken med sin mun, slår, skakar och sorterar leksaker. Man observerar också konstruktion, alltså hur barnet kombinerar leksaker och skapar nya objekt. En annan aspekt är meningen i vilken barnets mål med aktiviteten observeras. Den sista faktorn är uppmärksamhet d.v.s. hur lång tid barnet engagerar sig i självständig lek. I dimensionen *låtsande / symbolik* lägger man märke till imitation, vilken här handlar om hur barnet speglar aspekter av hens kulturella omgivning som t.ex. leka att vara en förälder eller leka vara en polis. En annan faktor är dramatisering. Denna omfattas av hur barnet skapar berättelser till leken, ger leksaker

personligheter, upprepar eller bygger vidare på någon berättelse barnet känner till samt hur hen vill visa upp sin lek till någon annan. Inom den sista dimensionen *deltagande* lägger man märke till det sätt som barnet deltar, och huruvida barnet leker med andra eller deltar barnet “bara” som en åskådare. Här observeras också hur barnet grupperar sig med andra barn för att åstadkomma någonting samt hur barnet samarbetar. Samarbetet handlar om huruvida barnet kan ta turer, ger barnet order till andra, frågar hen lov om saker, tävlar hen med andra barn i aktiviteter samt följer hen spelregler. Deltagandet handlar också om humor. inom denna faktor observeras om barnet ler och skrattar, om barnet förstår och uttrycker “roliga” (humoristiska) eller icke-överensstämmande ord och händelser, skrattar åt meningslösa / påhittade ord, märker avvikelser i bekanta situationer, skrattar åt ord som kan ha många olika betydelser, rimmar med ord. Till denna dimension hör också språket (nämnvärt att här menas inte alltid det muntligt uttryckta språket utan också bara “ljud” och icke-verbal kommunikation, särskilt vid yngre barnen som inte ännu utvecklat talförmåga) vilken omfattas av observation i förhållande till hur barnet uttrycker sig och kommunicerar med andra, t.ex. “babblar” för sig själv och till andra, reagerar på andras röst, använder sig av handrörelser för att uttrycka vad barnet vill, hälsar andra, uttrycker frågor, leker med ord, resonerar verbalt.

Detaljerna inom dessa faktorer är olika beroende på barnets ålder, mer enkla och grundläggande vid tidig ålder, som sedan blir mer utvecklade och komplexa när barnet åldras (som t.ex. vid 1–12 månaders ålder förväntas “babbel” / “babyspråk” medan vid 4–5 års ålder förväntas barnet kunna resonera saker verbalt till en viss mån). (Parham & Fazio 1997 s.47–50)

Det är av betydelsen att stöda barnets färdigheter i lekande i fråga om barn med autismspektrumstörning och deras senare talkunskap. I Kasari et al.:s (2012) forskning fann man att 80 % av de barnen som hade fått tidiga hjälpinsatser i gemensam uppmärksamhetsfokus (dvs. Förmågan att dela uppmärksamheten mot en sak tillsammans med en andra människa, t.ex. följa andras blick eller förstå vad den andra pekar mot) och i lekfärdigheter hade nått en funktionell talförmåga vid följdundersökningen 5 år senare. Hjälpinsatserna gavs åt barnen vid 3–4 års åldern så barnen var vid 8-9 års åldern under följdundersökningen. Man fann också att barnen som engagerade sig mera i funktionell lek vid skedet av interventionerna (dvs. lek där barnet forskar och använder objekten hen hittar i

sin omgivning) hade bättre utvecklat kognitiva kunskaper vid följdundersökningen än barnen som engagerade sig mindre i funktionell lek vid interventionerna. Detta visar också hur viktig leken är vid kognitiv utveckling. (Kasari m.fl. 2012 s. 3

2.5 Play Assessment for Group Settings (PAGS) - Bedömning av lek i grupp

Lautamo har ursprungligen utvecklat PAGS eftersom det inte fanns någon annan bedömningsmetod för barnens lekande i Finland. Ett fåtal andra lekbedömningsmetoder finns från andra länder men Lautamo påpekar att eftersom de är utvecklade i andra kulturer och på andra språk, fattas officiella finska översättningar samt kulturella valideringar (Lautamo 2012 s. 61). PAGS är utvecklad till dagvårdskontext för barn i åldern 2–6 år (Lautamo 2016 s. 10). Metoden är ursprungligen utvecklad för att möjliggöra analysering och bedömning av barnets lekförmåga vid ett tidigt skede för att finna eventuella aktivitetsutmaningar i hans vardagliga sociala miljö och för att kunna erbjuda stödåtgärder riktade till de ev. utmaningarna. Samt skulle metoden möjliggöra följande av barnets lekförmågas utveckling i relation med stödåtgärderna. Lautamo ansåg också att metoden borde passa sig för att användas av olika yrkesmänniskor som jobbar i dagvården, som läraren, dagvårdaren samt terapeuter (Lautamo 2005 s.137).

PAGS består av 38 indikatorer (Lautamo 2016 s. 15) och i dess teoretiska referensram koncentrerar man sig på de tre huvudelementen vilka är; den inre glöden hos den som leker, färdigheterna hos den som leker och lekmiljön där leken sker. Indikatorerna representerar teoretiska delar av lek vilka är funktionell kompetens och meningsfulla- samt betydelsefulla aktiviteter (Lautamo 2016 s. 15). Dessa teorier hör till aktivitetsvetenskapen och ergoterapi (Lautamo 2016 s. 10).

Barnet observeras vid fri lek som sker i gruppsituationer (Lautamo 2016 s. 14). Vid observationen av barnets lekande poängsätts indikatorerna med skalan 1–4, där 1 står för att barnet nästan aldrig (under 5 % av tiden i fri lek) gör det som beskrivs i punkten, 2 står för att barnet sällan (5–35 % av tiden) gör det, 3 står för att barnet ofta (35–75 % av tiden) gör det och 4 står för att barnet nästan alltid (75–100 % av tiden) gör det (Lautamo 2016 s. 19). Resultaten tolkas sedan med en datoranalys som görs med Raschmodellen,

RALLA:s mjukvara kan också användas för att skapa kvantitativa och kvalitativa rapporter om resultaten. Indikatorerna där barnet fått låga poäng (1 eller 2) kan tyda om problem vid ett specifikt lekområde, beskrivningarna som ingår i PAGES hjälper till i att identifiera problem inom det specifika lekområdet. Ifall barnet får låga poäng vid flera indikatorer rekommenderas det att observera barnets lek som en helhet och att planera stödåtgärder enligt problematiken. Med att utföra PAGES uppreparades under en längre tidsperiod i t.ex. halv års intervaller eller oftare får man en bild av utvecklingen i barnets lekande. De olika indikatorerna i PAGES är rangordnade från de mest krävande indikatorer till enkla indikatorer. Låga poäng vid de mer krävande indikatorerna är inte nödvändigtvis oroväckande, Lautamo resonerar att man kan tänka att alla barn inte behöver få höga poäng vid dem och kan ändå anses vara tillräckligt skickliga på att leka. Man kan anta att barnen antagligen kommer få högre poäng vid de lättare indikatorerna och vice versa lägre poäng vid de mera krävande indikatorerna (Lautamo 2016 s.20).

Lautamo har gjort fem olika undersökningar angående PAGES-metoden. I den senaste avhandlingen konstaterar Lautamo att man på basis av hennes fyra tidigare forskningar om PAGES-metoden kan konstatera att PAGES-metoden är ett giltigt redskap för att identifiera styrkor och utmaningar i barnets lekförmåga (Lautamo 2012 s. 62).

I den första forskningen undersöktes PAGES-skalans validitet samt responsens validitet, dvs. om PAGES utformar en endimensionell skala med vilken man bedöma barnets lekförmåga med. Resultatet för den första forskningen stödde detta påstående (Lautamo 2005 s. 136).

I den andra forskningen utvärderades huruvida de olika bedömningspunkterna i PAGES fungerade med barn med specifik språkstörning i jämförelse med barn med normal språkutveckling. I resultaten konstaterade man att 80 % av punkterna fungerade likformigt mellan de två olika grupperna, medan fyra punkter som krävde språkkunskaper visade sig vara utmanande för barn med specifik språkstörning medan två andra punkter var lättare (Lautamo 2011b s. 222).

Den tredje forskningen undersökte huruvida PAGES fungerar med respondenter från två olika professioner (rehabilitering och dagvård). Man fann att respondenterna fungerade

som om de var självständiga experter och de kunde tillförlitligt utvärdera barnens lekförmåga (Lautamo 2011a s. 3).

I den fjärde forskningen undersöktes PAGS reproducerbarhet, respondenterna utförde PAGS två gånger med en veckas intervall. I resultaten fann man att korrelationen mellan de två olika utvärderingsgångerna var svag per respondent, detta förklarades delvis pga. respondenternas oerfarenhet samt en för liten urvalsmängd (Lautamo 2012b s. 2).

3 TEORETISK REFERENSRAM

I detta stycke presenteras de två aspekter som bildar den teoretiska ramen för detta arbete. I stycket ”Barnsyn inom socialpedagogiken” presenteras den syn småbarnspedagogiken bör ha då hen skall göra observationer av barns lek i syfte att göra upp den individuella planen för småbarnspedagogiken. I stycket ”Lekförmåga inom ramen för fem delområden” pre-senteras de delområden vilka är resultatet av Lautamos avhandling då PAGS utvecklades och vilka kan ses som sådana som skall observeras då barns lek granskas.

3.1 Barnsyn inom socialpedagogiken

”Är barn människor- eller blivande människor? Och om barn är människor- måste vi ändå inte se dem som en särskild sort, som ska behandlas på ett särskilt sätt?” (Gustafsson 2016 s.116)

Lillemyr (2013 s. 12) skriver om synen på barn och barndom tar han upp att de omfattar såväl våra kunskaper om barn som vårt förhållningssätt till barn. Medan Skolverket (2011 s. 58) skriver om vårt synsätt på barn handlar om människosyn och respekt. Lillemyr fortsätter med att detta bildar utgångspunkt för hur vi planerar och genomför pedagogisk verksamhet. Medan Skolverket (2011 s. 58) tar upp en viktig fråga i verksamheten för de yngsta barnen är pedagogers föreställningar om barnen som person. Skolverket fortsätter med att ta upp vad Johansson (2011) skriver om våra grundantaganden om vad en människa är finns alltid involverade i våra förhållningssätt till barn oavsett om vi är medvetna om dessa eller inte. En utmaning för pedagoger är också att de kan bilda omedvetna

kategoriseringar om barnen som kan leda till att pedagogen inte bemöter barnen som unika personer.

Denna omedvetna kategorisering kan leda till att pedagogen handlar och har förväntningar med barnet enligt vilken barn typ pedagogen upplever barnet tillhör. Dessa förväntningar kan handla om barnets samspel med andra barn och vuxna, deltagande i lek och barnens roller i olika sociala situationer. (Madsen 2011 s. 107)

Gustafsson (2016 s.105) skriver att den syn på fostran kan man möta hos föräldrar, förskolepersonal och lärare ofta botten i gamla föreställningar som vandrat vidare genom århundrade och levt sida vid sida som olika traditioner i både familjer och i pedagogiska verksamheter. Gustafsson fortsätter med att det viktigaste är att ha en syn på sig själv i ljuset av de traditioner vi medvetet eller omedvetet var verksamma i.

Lillemyr (2013 s. 13) tar upp om ett socialkonstruktivistiskt synsätt på barn kan barndomen betraktas som benämning på en värdefull fas av livet. Med ett sådant synsätt betraktas barnen utifrån vad de är i kapabla till, hurdana de är och hur mycket de själva är upptagna av att finna mening, motsats till det traditionella tankesättet som ofta inriktas på vad barnet bör utvecklas till och senare bli i livet. Man påstår ibland att barn behöver vara i dialog med omgivningen där barn är barn där barnen glömmer sig själva och blir ett levande "vi" tillsammans med andra barn. På detta sätt kan barnet delta i ett dialogiskt samspel där barnet är öppet för andras oförutsägbarhet. Sådant deltagande är också viktigt för barns bildning. Skolverket (2011) skriver tar upp hur barn definieras har en betydelse för den omsorg och det bemötande som de får.

Dagens barnsyn präglas säkert även av en stark förankring i FN:s konvention om barnets rättigheter, där barn betraktas både som aktiva deltagare med rätt till delaktighet i pedagogiska verksamheter som förskola och skola och som aktiva deltagare i samhället generellt (Lillemyr 2013 s. 13). Med ett synsätt på barn och på barndomen som en livsfas med egenvärde har fått allt större fokus när man uppmärksammar den pedagogiska verksamhetens kvalitet.

Lillemyr (2013 s.13) tar upp Dion Sommers (2003) påståenden att vi på senare år har sett paradigmskifte i synen på barn inom psykologi, sociologi och pedagogik. Det vill säga att vår barnsyn har förändrat så mycket att måste få konsekvenser för hur vi söker kunskap om barn och vad hos barn vi särskilt intresserar oss för. Men detta kan diskuteras om det skett eller inte skett ett paradigmskifte i synen på barn och barndom.

Lillemyr (2013 s. 15) tar upp Berit Bae (2009) är en av många som poängterar att barns rätt till delaktighet och aktivt deltagande, även i förskolan, faller sig naturligt med denna barnsyn. Då blir leken ett viktigt område för barns subjektiva uttrycksätt och en arena för att utveckla gemenskap och tillhörighet. Men det kan ligga olika teoretiska perspektiv till grund för tankarna om det mångkulturella barnet (2016 s. 37) fortsätter med att ta upp att begreppet och definitioner av lek inom barndomsutbildning och i vård beskrivs ofta genom att använda ett antal överenskomna egenskaper som (Hewes 2014) förklarar som: Frivilligt, fritt val, symboliskt, allmän nyfikenhet, underhållande och processorienterad.

Inom pedagogiken lägger man därmed stor vikt vid att möta barnen där de befinner sig, som individer med känslor, förundran och åsikter. Att kunna värdera, reflektera och vara medskapande. För många är detta nyare synsätt på barn en utgångspunkt för att understryka barns behov av att utveckla tillhörighet som en grundläggande plattform för utveckling och lärande, och som grund för större inspiration och utveckling av kvalitet inom förskole området. (Lillemyr 2013 s. 16)

3.2 Lekförmåga inom ramen för fem delområden

Enligt RALLA OY är lekförmågan indelad i fem områden, lekfullhet, narrativitet, nyfikenhet, fantiserande och kamratlek. Lekfullhet innebär att lekmiljön erbjuder en passlig nivå av lekmöjligheter för barnet. Barnet upplever att hen är tillräckligt bra vilket hen brukar visa. Barnet litar på hens förmåga att leka vilket leder till att barnet vågar visa sina känslor i leken. Då det observeras att barnet har utmaningar med lekfullheten kan det bero på flera olika orsaker. Vissa barn är mera blyga och behöver mer tid att slappna av. I dessa fall underlättar det om barnet har möjlighet att leka i en bekant miljö. (Lautamo & Laaksonen 2017 s. 23)

Narrativiteten är närvarande i barnens lek och på samma övar barnet på att leda leken. I leken övar barnet på att slå ihop enskilda händelser och genom detta utveckla egna berättelser. För det mesta uppkommer det oberäkneliga förändringar i leken och då ska barnet kunna anpassa sig till situationen och lösa problemet för att fortsätta leken. Då barnet har utmaningar med lekförmågan kan det vara utmanande för barnet att hitta meningen i leken. Det kan vara utmanande för barnet att delta i andra barns lek då hen inte förstår vad de andra barnen leker. Man ska ge barnet tid och låta hen följa med barnens lek tills hen förstår vad de leker. Om barnet upprepar samma lekar om och om igen är det viktigt att stöda barnet att utveckla på lekförmågan. (Lautamo & Laaksonen 2017 s. 24)

Fantasin i leken handlar om barnets språkliga utveckling. Barnets språkliga utveckling utvecklas då barnet leker. Fantasin i leken kan starta från ett föremål eller ur språklig fantasi. Före språkligt tänkande utvecklas barnets förmåga att utföra symboliska handlingar i leken, t.ex. dockan är sjuk. (Lautamo & Laaksonen 2017 s. 25)

Då barnet kommer på nya sätt att använda ett föremål så främjar det hens tänkande och kreativitet. Då barnet har utmaningar med att hitta på idéer eller att bygga på berättelsen i leken kan det bero på sen språkutveckling. (Lautamo & Laaksonen 2017 s. 26)

I kamratlek övar barnet på förmågan att leka med andra barn. Barnet övar i leken att ge tips, läsa och att diskutera om lekens händelser och regler med andra barn. Att delta i andra barns lek kräver att barnet kan observera vad de andra barnens lek handlar om och på vilket sett hen kan delta i leken. (Lautamo & Laaksonen 2017 s. 26–27)

Nyfikenhet innebär att barnet visar nyfikenhet till omgivningen och till händelser runt omkring. Barnet granskar noga vad omgivningen erbjuder och söker aktivt något intressant att leka med. Om barnet har svårt att koncentrera sig i en lek kan nyfikenheten till omgivningen synas tydligare. Då barnet är osäker på sin lekförmåga brukar hen hålla sig till den säkra leken och inte titta runt vilka möjligheter lekomgivningen erbjuder. (Lautamo & Laaksonen 2017 s. 27)

4 SYFTE OCH FRÅGESTÄLLNINGAR

Med tanke på hur viktig roll leken har i barnets utveckling anser jag att det är viktigt att stöda utvecklingen av det enda lekbedömningsinstrumentet som är gjord i kontext för finsk småbarnspedagogik (Lautamo 2012 s. 61. Syftet med detta arbete är att granska huruvida de aspekter på utmaningar i lekförmågan hos barn som visat sig i PAGES-bedömningar också har observerats och skrivits in i den individuella planen för småbarnspedagogik. Denna granskning utgår ifrån tanken om att PAGES kunde fungera som ett komplement till den helhetsobservation som nu används som bas för uppgörandet av den individuella planen för småbarnspedagogiken

Mina frågeställningar är:

- Vilka aspekter på lekförmåga sammanfaller, vilka är olika då den individuella planen för småbarnspedagogiken och PAGES sammanställningen jämförs?
- Hur framstår barnsynen i planen för småbarnspedagogiken och PAGES sammanställningen?

5 METODIK

Detta arbete presenterar en kvalitativ jämförelse mellan en bedömning med PAGES och en granskning av de individuella planen. Enligt Henricson (s.111–112) I en kvalitativ granskning är det viktigt att komma ihåg att det inte finns någon absolut sanning i det resultat som framkommer och det finns heller ingenting som är fel. En kvalitativ undersökning passar när man söker en förståelse för någonting och man får då tankar och upplevelser om ett ämne.

Datasamlingsmetoden är observation, med denna datasamlingsmetod måste man komma ihåg som Henricson (2012 s. 133) skriver om att vid kvalitativ design är forskaren flexibel och följsam mot deltagare, miljö och de förändringar som eventuellt kan ske under datainsamlingen. Observationerna kan man ha både inomhus och utomhus men pga. Covid-19 begränsningar genomfördes observationerna ute.

5.1 Urval

I detta arbete har barn i ålder 3–5 observerats och lekbedömningarna genomfördes vid ett daghem. Alla observationer gjordes utomhus pga. Covid-19 begränsningar. Observationerna gjordes den 7.12.2020. Läsande av barnens individuella planer genomfördes 12.3.2021.

5.2 Datainsamling

Pags observationerna har genomförts vid ett privatdaghem den 7.12.2020. Före genomförande har forskning lov erhållits (Bilaga 7) både då det gäller PAGES bedömningarna och i förhållande till att få granska barnets plan för småbarnspedagogik (Bilaga 3). Informationsbrev har skickats till både åt daghemmet (Bilaga 1) och vårdnadshavaren (Bilaga 2). I dessa har getts information om examensarbete och vad jag kommer att göra. Blanketter har delats ut till föräldrarna för samtycke att deras barn får bedömas. 17 föräldrar medgav till att deras barn fick bedömas. Om daghemspersonalen eller vårdnadshavaren hade getts möjlighet att kontakta mig via e-mail. Fyra vårdnadshavaren ville ha resultaten hem, jag gav resultaten åt alla de barnen som jag observerade. Åtta PAGES bedömningar genomfördes under december månaden.

5.3 Analys

För analysen av det insamlade materialet, vilket omfattas av 8 barns lekförmåga utifrån bedömning med PAGES, användes RALLA datorprogram. Vid Ralla datorprogrammet får man resultat av barnets nyfikenhet, lekfullhet, berättande inriktade, fantasi och lek med kompis. RALLA datorprogrammet observerar barndeltagande i olika grupp- och leksituationer. Med hjälp av resultaten kan läraren inom småbarnspedagogik, vårdnadshavaren eller vem som helst som hjälper barnet att planera på vilket sätt man kan hjälpa och stöda barnet för att stödja individuell tillväxt och inläring. Resultaten kan man också utnyttja för att utarbeta en plan för småbarnspedagogik och gruppaktiviteter i design.

Utifrån arbetets frågeställningar, Vilka baserar sig på bakgrund och tidigare forskning på området samt den teoretiska referensramen, skapades analystabellerna – en för varje barn (Bilaga 7). Vid dessa tabeller användes ett färgkodnings system för att hitta det som PAGES och barnens individuella plan hade gemensamt och vad inte var gemensamt. Grön betyder samma lekförmåga beskrivs vid PAGES och barnens individuella plan, Gul betyder att de är ungefär liknande lekförmåga som beskrivs, Röd betyder att det är olika typer av lekförmågor beskrivs och att det förekommer olikheter mellan PAGES och barnens individuella plan. Gråa är beskrivningar av lekförmågor som inte hade en jämförbar beskrivning i de båda dokumentet eller som inte representerade en av lekförmågorna i den teoretiska referensramen

Då färgkodningen genomförts användes en deduktiv ansats för att sammanfatta jämlikheter och skillnader i de olika dokumenten. I den deduktiva ansatsen utgår man ifrån den bakomliggande teorin för att hitta dess element i insamlad data (Graneheim & Lundman 2004 s. 105 -109). Som underlag för jämförelsen användes Lautamos indelning där lekförmågan omfattas av fem områden: lekfullhet, narrativitet, nyfikenhet, fantiserande och kamratlek. Varje område har granskats i de två dokumenten för att se huruvida dessa beskrivs på samma sätt eller om dessa enbart sammanfaller till viss mån. Beskrivningar som till viss mån eller inte alls sammanfaller, i förhållande till dessa olika lekförmågor, presenteras under egna rubriker.

5.4 Etiska överväganden

Genom hela detta arbete har Arcadas vetenskapliga praxis använts. Till den goda vetenskapliga praxisen hör att som skribent och granskare vara ärlig, allmänt omsorgsfull, att se till att vara noggrann i undersökningen och under dokumenteringen samt då resultatet presenteras. Speciell noggrannhet har använts då andras undersökningar och resultat presenterats i detta arbete. (Arcada- god vetenskaplig praxis)

- Inom ramen för detta arbete har hänsyn till andra forskarens arbete och resultat tagits på ett korrekt sätt och så att deras arbete respekteras. (Arcada- god vetenskaplig praxis).
- Inom ramen för detta arbete har hänsyn tagits till etiken inom det egna yrkesområdet. (Arcada- god vetenskaplig praxis).

- Inom ramen för detta arbete har alla forskningstillstånd och övriga samtycken erhållits. detta utifrån rådande forskningsetisk praxis (TENK s. 18).
- Inom ramen för detta arbete har etiska kriterier följts i förhållande till dataansknaffnings-, undersöknings- och bedömningsmetoder (TENK s. 18).
- Inom ramen för detta arbete har insamlad data lagrats enligt de krav som förutsätts. (TENK s. 18)

För att garantera barnens anonymitet inom ramen för detta arbete har deras namn kodats till nummer och barnen nämns som barn 1–8. Den enda som vet vem som är vem är personalen, skribenten och föräldrarna.

6 RESULTAT

Utifrån analysen presenteras nu lekförmågor som sammanfaller samt skillnader och olikheter i de beskrivningar av barns lekförmåga vilka ingått i PAGES och i barnens individuella plan. Dessa presenteras under fyra rubriker: Lekförmågor som beskrivs på samma sätt, lekförmågor som till viss mån beskrivs på samma sätt, Lekförmågor som inte beskrivs på samma sätt och övriga förmågor som kommer fram i beskrivningarna. Inom de olika rubrikerna presenteras följande lekförmågor fantasi, kamratlek, narrativ, nyfikenhet och beskrivs utifrån den mån de visats sig under och i slutförandet av analysen. Endast de lekförmågor som svarar mot rubriken och som beskrivits i de två dokumenten har inkluderats i detta resultat.

6.1 Lekförmågor som är de samma i beskrivningarna

I detta stycke presenteras sådana beskrivningar på lekförmågorna fantasi, kamratlek, narrativ och nyfikenhet som sammanfaller och har samma betydelse i de två dokumenten.

Då fantasi som lekförmåga beskrivs på samma sätt i både PAGES och barnens individuella plan handlar det i första hand om förmågan till roll och fantasilekar. Den beskrivs också som att barnet är fantasifullt kapabel. Fantasin syns då barnet bygger sagor mitt i leken och då barnen kopplar händelser tillsammans. Språket tas upp som en komponent vilken

hjälp barnen att bygga upp fantasi i leken. Lekarna startar oftast från språket eller fantasin. Barnens intresse för sagor och fantasi beskrivs också. Uppfinningsrika idéer som kommer bra fram i leken nämns i båda dokumenten. Livlig fantasi är ett sätt på vilket barnens lekförmåga beskrivs både i PAGES och i den individuella planen.

Då kamratlek som lekförmåga beskrivs på samma sätt i både PAGES och barnens individuella plan handlar det i första hand om förmågan att skapa kompisrelationer och att dessa är viktiga för barnet. Kamratleken kommer också fram då barnen själv letar sig till meningsfull lek med kompisar. Lekförmågan syns också då barnet lyssnar på andras idéer och samspelar med kompisarna och kommer överens om gemensamma lekregler. Speciellt framhävs denna förmåga i samband med att barnet vill vara en god vän. Då barnet märker andra barns lekregler och händelser kommer denna lekförmåga fram. Ibland kan barnet behöva hjälp då leksituationen blir komplicerad lekkompisarna emellan. I båda dokumenten nämns att barnen vill ha kompisarna med och att detta känns viktigt för dem. Lekförmågan är också kopplad till sammanhang där barnen umgås med sina favorit kompisar i leken. Denna lekförmåga kommer speciellt fram då barnen vill dela med sig sina lekidéer. Betydelsen av vuxnas närvaro, i förhållande till denna lekförmåga, blir också central för barnets lek.

Då narrativet som lekförmåga beskrivs på samma sätt i både PAGES och barnens individuella plan handlar det ofta om hur barnet kan börja en lek, endera spontant ensam eller så i grupp samt då barnen märker andra barns regler och justerar sig för att passa in i leken. Lekförmågan kommer också fram då barnet bygger sagor mitt i leken och hittar på idéer själv. Barnets förmåga till narrativ kommer också fram då hen på kan ett uppbyggande sätt kan ta med nytt agerande och nya sätt i leken. Förmågan visar sig också då barnet söker risker och utmaningar speciellt i syfte att hitta nöje i leken. Lekförmågan visar sig också då barnet kan leda och föra framåt leken från en fas till en annan. Dokumenten beskriver att denna lekförmåga visar sig då barnet litar på sitt eget kunnande och vågar visa sina känslor.

Då nyfikenhet som lekförmåga beskrivs på samma sätt i PAGES och i barnens individuella plan handlar det om att barnet är naturligt intresserat av sin omgivning och utforskar alla möjligheter som omgivningen kan ge samt söker intressanta saker att göra. I

beskrivningarna kommer lekförmågan också fram i förhållande till det faktum att barnen tycker om mångsidig verksamhet.

6.2 Lekförmågor som till viss mån sammanfaller i beskrivningarna

I detta stycke presenteras sådana beskrivningar på lekförmågorna fantasi, kamratlek, narrativ och nyfikenhet som till viss mån sammanfaller och som kan ha samma betydelse i de två dokumenten. Det handlar alltså om olika formuleringar i de olika dokumenten. Då tolkningen gjordes i analyskedet blev resultat dock att dessa formuleringar handlar om samma lekförmåga.

Då beskrivningarna på lekförmågan fantasi till viss mån sammanfaller i PAGES och barnens individuella plan handlar det om hur barnet hittar på idéer och sagor mitt i leken. Det kommer också fram då barnet tar till hjälpspråket för att bygga fantasin och händelser i leken. Då barnet bygger lekidéer då kommer lekförmågan fram också.

Då beskrivningarna på lekförmågan kamratlek till viss mån sammanfaller i PAGES och barnens individuella plan handlar denna om kompisar och om leken som en viktig aktivitet för barnet. Det kommer också fram som förmågan att i se till att andra har det bra i leken och i leksituationen. Lekförmågan kopplas också till de sammanhang då barnet får leka med sina favoritkompisar.

Då beskrivningarna på lekförmågan narrativitet till viss mån sammanfaller i PAGES och barnens individuella plan handlar det om hur barnet förmår leda leken från en del till en annan samt då det finns något de måste överkomma som t.ex. överenskommelser om regler. Lekförmågan kommer fram också då barnen är flexibla då situationen plötsligt ändras. I dokumenten beskrivs lekförmågan till viss mån på samma sätt då det gäller barnets förmåga att justera sig själv då lekens situation ändras. Den narrativa lekförmågan beskrivs också på liknande sätt då barnen inte alltid hittar mening i leken och då barnet har svårt att hoppa med i andras lekar.

Då beskrivningarna på lekförmågan nyfikenhet till viss mån sammanfaller i PAGES och barnens individuella plan handlar det för det mesta om barnets förmåga att utforska alla de möjligheter som omgivningen kan ge och att söka sig till intressanta saker att göra. I beskrivningarna finns likartade beskrivningar i förhållande till förmågan att söka utmaningar i leken. Lekförmågan blir synlig då barnet är naturligt intresserad över vad som händer i omgivningen.

6.3 Lekförmågor som inte sammanfaller mellan beskrivningarna

I detta stycke presenteras sådana beskrivningar på lekförmågorna fantasi, kamratlek och narrativ som inte alls sammanfaller. Trots detta beskrivs dessa utifrån sin betydelse på olika sätt i de två dokumenten. Det handlar alltså om formuleringar som endera förekommer i PAGES dokumentet eller i den individuella planen. Då tolkningen gjordes i analyskedet blev resultatet att dessa formuleringar handlar om samma lekförmåga men att de beskrivs på olika sätt i de olika dokumenten. Avvikande beskrivningar på lekförmågan nyfikenhet kunde inte hittas.

Då fantasi som lekförmåga presenteras på olika sätt i PAGES och i barnens individuella plan handlar dessa formuleringar om barnet som individ. I PAGES hittar man lekförmågan som förmåga till självständighet då det gäller att komma på idén i leken. I den individuella planen har denna många gånger dokumenterats som barnets förmåga att leka tillsammans i fantasin och att hen sällan är ensam. I PAGES har också utmaningar i lekförmågan skrivits in. Här kommer det upp att barnet har svårt med att bygga upp fantasin och att den konkreta verkligheten brukar stoppa barnet då det gäller att komma på idéer samt för att komma in i sagornas värld. I motsvarighet tas det i barnets individuella plan upp att leken är viktig för barnet och att fantasifulla lekar är det som barnet brukar leka samt specifikt poängterar att hen kommer på massor med idéer då hen leker fantasilekar.

Då kamratlek som lekförmåga presenteras på olika sätt i PAGES och i barnens individuella plan handlar dessa formuleringar om vänskap och hur denna byggs upp. Barnet är en god vän och har kunskap och fina idéer om hur man kan vara en god vän, barnet är också

omtänksam och empatisk. Enligt barnens individuella plan söker sig barnet alltid till en kompis som barnet kan leka med och vill helst leka med kompisar i stället för att leka ensam, det tas också upp vid barnens individuella plan att barnet kan lätt hoppa med i en lek och lära sig nya reglerna. I PAGES sammanfattning står det att barnet kan ha svårigheter med att komma överens om gemensamma regler. Då det gäller kamratlek kan man i den individuella planen läsa om barnens goda humör och hur de trivs bland andra. Motsvarande aspekter beskrivs som utmaningar i PAGES. Dessa kommer upp i samband med individuella personliga karakteristika så som att barnet är blygt, att hen och närmar sig långsamt andra barn samt att hen helst leker vid ställen där hen känner igen sin omgivning. I barnens individuella plan beskrivs förmågan i förhållande till att barnet är den som bestämmer och agiteras om någon sätter emot samt att hen vid dessa tillfällen kan behöva en vuxen som stöd. Motsvarande beskrivning i PAGES visar på barnets förmåga att ta olika roller så att leken kan gå framåt

Då narrativ som lekförmåga presenteras på olika sätt i PAGES och i barnens individuella plan handlar det i de flesta fall om känslor. I den individuella planen kommer lekförmågan upp i förhållande till att barnet behöver öva på att visa känslor och på att bryta ett oönskat beteende. I barnens individuella plan beskrivs barns goda humör och hur hen trivs bland andra, samspelar fint med den andra och är hjälpsam och empatisk. Här kan man också läsa hur viktigt det är för barnen att alla har det bra. Vidare kan man i planen läsa om barnets goda självförtroende och självkänsla. Dessa aspekter syns inte i PAGES sammanfattningen.

6.4 Övriga förmågor som kommer fram i beskrivningarna

I detta stycke presenteras ytterligare beskrivningar på lekförmågorna fantasi, kamratlek, narrativ och nyfikenhet som hade skrivits in i de två dokumenten och som har helt egna beskrivningar utifrån sitt sammanhang och sin betydelse.

I förhållande till narrativ lekförmågan beskrivs i PAGES sammanfattningen förmågan att hoppa från lek till lek utan problem. Detta speciellt i koppling till situationer då barnet litar på sin egen kompetens. Här nämns också vardagens olika händelser vilka barnet

gärna väljer att basera sin lek på samt att barnet helst vill leka sådana lekar. Sammanfattningen tar också upp något i förhållande till utvecklingen av lekförmågan: barnet övar sig ännu vid leken och att barnets lek ibland kan se konstig men att hen trots detta får glädje av leken.

I förhållande till fantasi som lekförmåga beskrivs det i barnens individuella plan att hen tycker om att kombinera musik och rörelse och att hen gillar att uttrycka sig själv konstnärligt. I PAGES sammanfattningen kan fantasin hittas beskriven i samband med att barnet ger olika objekt olika egenskaper som t.ex. en sten kan vara en mugg.

Kamratlek som lekförmåga beskrivs i den individuella planen och beskrivs som ett *”positivt bråkande”*, vilket enligt planen tillhör barnets lek med andra barn.

7 DISKUSSION

I detta kapitel diskuteras resultatet, metodvalet och jag ger mina egna åsikter av arbetet samt presenterar förslag på vidare forskning.

7.1 Metoddiskussion

Detta arbete presenterar en kvalitativ jämförelse mellan det som är inskrivet i PAGES sammanfattningarna och i de individuella planerna för småbarnspedagogiken. En kvalitativ ansats valdes eftersom en kvantitativ forskning inte skulle fungera då vi jämförde resultat från PAGES sammanfattningarna med individuella planen för småbarnspedagogiken. En kvantitativ ansats behöver vara mera strukturerad medan vårt arbete inte är det p.g.a. våra jämförelsen med Barnens individuella planer.

Arbetet startade som ett pararbete men efter plan skedet och att planen presenterades, blev det klart att jag slutför processen på egen hand. Arbetes syfte har ändrats en hel del inom arbetes gång. Vid början av arbete vid vår planfas bubblade jag och mitt par med många olika idéer om hur skulle vi kunna ta fram PAGES in till daghem. Men efter en diskussion med våra handledare kom vi till ett beslut att göra en kvalitativ jämförelse mellan en

bedömning med PAGES och en granskning av barnens individuella plan. Orsaken varför vi bestämde detta var för att jag behövde ta in en del av småbarnspedagogik in till arbetet för att kunna få behörighet för att arbeta som lärare inom småbarnspedagogik

Efter den processen började jag med tidigare forskning och började läsa om PAGES att vad är det, vad använder man det till och bara få en djupare förståelse över vad allt PAGES är och vad Tiina Lautamo hade tänkt med PAGES. För att få en bättre förståelse över PAGES måste jag läsa mig in i barns lek. Jag bestämde mig för att använda denna datasamlingsmetod p.g.a. att det var ett färdigt instrument som jag skulle använda vilket gav mig möjligheten att jämföra resultaten med barnens individuella plan. Jag valde barn vid ålder 3–5 för att jag ansåg att barnens lek är mera avancerade vid denna åldern istället för 1–3 år. Barnen jag observera var 4–5 år, detta hjälpte mig för åldrarna var så nära så kunde jag jämföra bättre resultaten.

Analysen gjordes genom att först skriva in de olika texterna i förhållande till de barn som observerats. För detta användes egna skapade tabeller. Fördelen med att använda dessa var att jag hade lättare att skilja ett barn till ett annat och att resultaten för PAGES och barnens individuella plan är vid samma ställe. Efter detta använde jag ett färgkodningssystem för att kunna urskilja olika lekförmågorna som kom fram vid resultaten från PAGES och barnens individuella plan. Då jag hade gjort det kan man lätt se vilka lekförmågor som förekom och vilka inte. Efter det började jag jämföra barnens lekförmågor och skrev upp vilka lekförmågor kommer upp och på vilket sätt detta kommer upp vid både PAGES och individuella planen. På detta sätt kan läsaren lätt se vilka lekförmågor kommer fram och vilka inte. Jag anser att det sättet som jag bestämde mig att använda var det rätta för mig för att se lättast resultaten.

Under arbetets gång tog jag ställning till och skrev upp vilka etiska överväganden jag kommer att använda och vilka jag följde. Jag tog upp att jag skall vara ärlig, allmän omsorgsfull och noggrann i undersökningen, dokumenteringen och presentationen av mina resultat samt bedömningen av andras resultat. Till detta arbete var det viktigt för att hålla alla de barn som jag observera anonyma. Detta tycker jag att jag lyckades med, jag ändrade barnens namn till barn 1, barn 2 osv. Ända som vet om vilket barn är vilket är jag, läraren i småbarnspedagogik vid daghemmet och barnens vårdnadshavare. Jag tycker att

vid detta arbete har jag hållit mig till det jag har skrivit som mina etiska övervägande till detta arbete.

7.2 Resultatdiskussion

Syftet med detta arbete var att granska huruvida de aspekter på utmaningar i lekförmågan hos barn som visat sig i PAGES-bedömningar också har observerats och skrivits in i den individuella planen för småbarnspedagogik. Arbetets frågeställningar var:

Vilka aspekter på lekförmåga sammanfaller, vilka är olika då den individuella planen för småbarnspedagogiken och PAGES sammanställningen jämförs? och Hur framstår barnsynen i planen för småbarnspedagogiken och PAGES sammanställningen?

Då resultatet granskas utifrån den första frågeställningen kan man konstatera att flera av de lekförmågor som nämns i de två dokumenten sammanfaller men att det också finns sådana som är olika. De som nämns inom ramen för RALLA är lekfullhet, narrativitet, nyfikenhet, fantiserade och kamratlek.

Det som var roligt att se att alla lekförmågor kom fram på ett eller annat sätt fram. När resultaten var så liknande indikerar det att man skulle kunna använda PAGES till en resurs för då man skriver på barnens individuella plan

Utöver detta anser jag att PAGES bidrar till jämlikhet i daghemsmiljön eftersom PAGES kan användas som stöd i att bedöma lekförmågan hos barn med funktionsnedsättningar (Lautamo 2011b, s.222). Jag anser också att PAGES bidrar till mångprofessionell utveckling som beskrivs i lagen om småbarnspedagogik "Anordnare och producenter av småbarnspedagogisk verksamhet kan utveckla sin verksamhet i samverkan med kommunen och andra anordnare av småbarnspedagogisk verksamhet, myndigheter, högskolor, läroanstalter, forskningsinstitut och organisationer." (Lag om småbarnspedagogik 540/2018 7 §).

Resultaten jag fick från mina observationer av barnen var mångsidiga. En del av barnen hade liknande resultat till varandra och vissa hade helt annorlunda resultat från varandra.

Med hjälp av min färgkodning kunde jag se lättare vilka lekförmågor är liknande mellan barnens individuella plan och PAGES. Efter jag hade färgkoda mina resultat började jag märka att det fanns mycket liknande lekförmågor mellan barnens individuella plan och PAGES resultaten. Det som var roligt att se att alla lekförmågor kom fram på ett eller annat sätt fram. När resultaten var så liknande indikerar det att man skulle kunna använda PAGES till en resurs för då man skriver på barnens individuella plan. Om jag skulle ha observerat alla barn själv så tror jag att resultaten skulle vara mera lika men det vet man inte för det hade vi inte gjort. Utöver detta anser vi att PAGES bidrar till jämlikhet i daghemsmiljön eftersom PAGES kan användas som stöd i att bedöma lekförmågan hos barn med funktionsnedsättningar (Lautamo 2011b, s.222). Jag anser också att PAGES bidrar till mångprofessionell utveckling som beskrivs i lagen om småbarnspedagogik “Anordnare och producenter av småbarnspedagogisk verksamhet kan utveckla sin verksamhet i samverkan med kommunen och andra anordnare av småbarnspedagogisk verksamhet, myndigheter, högskolor, läroanstalter, forskningsinstitut och organisationer.” (Lag om småbarnspedagogik 540/2018 7 §).

Då resultaten granskas utifrån den andra frågeställningen kan man konstatera att följande aspekter i barnsyn syns i beskrivningen:

En aspekt som kommer fram är det som Skolverket (2011 s.58) tar upp om att vårt synsätt på barn handlar om människosyn och respekt. Det kommer också upp vad Skolverket (2011 s.58) skriver att en viktig fråga i verksamheten för de yngsta barnen är pedagogers föreställningar om barnen som person.

Det som jag märkte i beskrivningarna och i PAGES sammanfattade det Johansson (2011) skriver angående utmaningen för pedagoger är också att de kan bilda omedvetna kategoriseringar om barnet som kan leda till att pedagogen inte bemöter barnen som unika personer. En ytterligare aspekt som man kan fundera över utifrån formuleringen i barnets individuella plan är det som kommer fram som Skolverket (2011 s.58) att med en omedveten kategorisering kan leda till att pedagogen handlar utifrån och har förväntningar på barnet enligt vilket typ av barn pedagogen upplever att barnet tillhör. Med dessa förväntningar kan handla om barnets samspel med andra barn, vuxna, deltagande i lek och barnens roller i olika sociala situationer som tog upp av Madsen (2011 s.107). Om läraren inom småbarnspedagogik har förväntningar över ett barn så finns det en stor risk att barnet

inte uppnår detta. Därför tycker jag samma som Skolverket och Madsen att man inte skall ha förväntningar om barnet, detta kan ge stress åt barnet att de måste uppnå något som vuxna själv har lagt åt barnet.

Gustafsson (2016 s. 105) försätter med att de viktigaste är att ha en syn på sig själv i ljuset av traditioner vi medvetet eller omedvetet är verksamma i. Det är viktigt att läraren inom småbarnspedagogik ser sig själv i barnens skor för att kunna förstå hur barnet kan känna vid vissa situationer.

Lillamyr (2013 s. 13) tar fram en aspekt är att barndom kan betraktas som benämning på en värdefull fas av livet. Och det är därför jag tycker varje barn skulle ha möjlighet att bli lekbedömd. Orsaken till detta är för att man får en mycket bredare syn på barnet i helheten efter barnet blivit lekbedömd.

Min andra frågeställning var att hur framstår barnsynen i planen för småbarnspedagogiken och PAGS samanställningen? Barnsynen kommer väldigt starkt fram både vid PAGS och barnens individuella plan. PAGS tar upp hurudan barnet är som t.ex. Barnet hittar glädje i leken, vilket är en viktig sak att uppmärksamma då läraren inom småbarnspedagogiken observerar barnen. Vid barnens individuella plan kommer det också starkt fram barnsyn och det tas fram också hurudan barnet är som t.ex. att barnet är nyfiken och intresserad av sin omgivning. Jag tycker att det är en bra blandning om man tar PAGS och barnens individuella plan för PAGS tar upp andra egenskaper över hurudan barnet är så går de andra vägen också.

8 REFLEKTION OCH FÖRSLAG TILL VIDARE FORSKNING

Arbetet har gått bra fast det har kommit vissa hinder i vägen, men har också en hel del förslag över hur man skulle kunna göra arbetet bättre. Jag skulle nu efteråt vilja se vilken skillnad det skulle ha varit i resultaten om mitt par och jag skulle ha observerat samma barn istället för att observera olika barn. Jag skulle vara intresserad över att se om det finns skillnad då man observerar barn på ett privat daghem och ett kommunalt daghem. Om jag skulle ha möjligheten att fortsätta detta arbete skulle jag ha farit till flera daghem

för att göra observationer. på så sätt skulle jag ha fått in flera observationer och mera analyserbart data. Det kan vara att jag då skulle ha hittat flera tecken på att PAGES skulle kunna användas vid daghem som ett verktyg för att se barnens lekförmåga på ett annat sätt. Nu anser jag att materialet var för litet för att dra en sådan slutsats utan väljer att konstatera att PAGES är ett bra verktyg för att bedöma barns lekförmåga i grupp.

Arbetet har varit en bergodalbana med massor med hinder men har kommit till slutet nu och är nöjd med arbetet. Just nu har jag massor med idéer av hur jag skulle kunnat göra på annat sätt, men trots detta är nog nöjd med det resultat som jag fick.

De resultat jag fick var bättre än vad jag hade förväntade mig och enligt mig visar detta på att man borde fortsätta med att använda PAGES då man observerar barnen. Under processens gång har jag kommit att se barns fria lek ur en helt annan synvinkel och ser också hur viktig den är. Jag anser att PAGES visar väl barnens lekförmågor och beskriver ifall barnet behöver hjälp med någon lekförmåga. Dessutom får professionella förslag på vad man jobba med utifrån PAGES resultaten. Slutligen vill jag tacka det daghem i Södra Finland som tog emot mig och samarbetade så att barnens lekförmåga kunde observeras.

KÄLLOR

- Almon, J., (2009), Entering the world of play, Education for meaning and social justice, *Journal of teacher education*, vol 22, nr 1, s. 11- 14
- Barblett, L., Barrat-Pugh, C., Knaus, M., (2016), The pushes and pulls of pedagogy in the early years: Competing knowledges and the erosion of play-based learning, *Australasian journal of early childhood*, nr. 41, s. 36–43.
- Crain, W., (2016), *Theories of development – concepts and applications*, 6 uppl., Routledge, New York
- Fallon, J., MacCobb S. (2013). Free play time of children with learning disabilities in a noninclusive preschool setting: an analysis of play and nonplay behaviours. *British Journal of Learning Disabilities*, volym 41, nr. 3, s. 212-219.
- Graneheim, U. H., & Lundman, B. (2004). Qualitative content analysis in nursing research: concepts, procedures and measures to achieve trustworthiness. *Nurse Education Today*, 24(2), 105-112
- Utbildningsstyrelse (2018) *Grunderna för planen för småbarnspedagogik 2018* Hämtad: (https://www.oph.fi/sites/default/files/documents/grunderna-for-planen-for-smabarnspedagogik-2018_0.pdf)
- Heikkilä, M., Lautamo T., 2011a., Inter-rater reliability of the play assesment for group settings., *Scandinavian journal of occupational therapy.*, nr 18, s 3–10.
- Henricson, M., 2012, *Vetenskaplig teori och metod- från idé till examination inom omvårdnad*, Studentlitteratur, Lund, s.587.
- Hewes, J., 2014, Seeking balance in motion: The role of spontaneous free play in promoting social and emotional health in early childhood care and education, *Early learning and child care, faculty of health and community studies, Macewan university*, nr 1, s. 281–301.
- Kasari, C., Gulsrud, A., Freeman, S., (2012), Study examines impact of play skills and joint attention for autism. *Brown University Child & Adolescent Behavior Letter*, volym 28, nr. 6, s. 3.
- Kottorp, A., Lautamo, T., Salminen, A., (2005)., Play assesment for group settings: A pilot study to construct an assessment tool., *Scandinavian journal of occupational therapy.*, nr 12, s 136–144.
- Lautamo, T., (2012a), Play assessment for group settings- validating a measurement tool for assessment of children´s play performance in the day-care context, *Jyväskylä studies in education, psychology and social research* 450, s.69.

- Lautamo, T., (2016), *PAGS - Bedömning av barns lek i grupsituationer / The Play Assessment for Group Settings*, PAGS. RALLA OY.
- Lautamo, T., Laakso, M., Tuija, A., Ahonen, T., Törmäkangas, K., (2011b), Validity of the play assessment for group settings: An evaluation of differential item functioning between children with specific language impairment and typically developing peers, *Australian occupational therapy journal*, nr 58, s. 222-230.
- Lillemyr, O., 2013, *Lek på allvar - en spännande utmaning*, Liber, Stockholm, s. 245.
- Löv, M., (2018), *Barnen har glömt hur man leker med fantasi säger forskare- och det är vuxnas ansvar: "Barnen har faktiskt rätt till vuxna som närvarande"*, Svenska yle Hämtad: (<https://svenska.yle.fi/artikel/2018/09/09/barnen-har-glomt-hur-man-leker-med-fantasi-sager-forskare-och-det-ar-de-vuxnas>)
- Madsen, B., 2011, *Socialpedagogik - Integration och inklusion i det moderna samhället*, Studentlitteratur, Lund, s. 301.
- Skolverket (2013) *Mötet för lärande-pedagogisk verksamhet för de yngsta barnen i förskola*. Hämtad: (<https://www.skolverket.se/getFile?file=2694>)
- Parham, L., Fazio, L., 1997, *Play in Occupational Therapy for Children*, Mosby Inc., St. Louis, s. 14, s. 15, s. 47-50, s. 53-54.
- Utbildningsstyrelsen (2019) *Planen för småbarnspedagogik i Helsingfors 2019* Hämtad: (<https://www.hel.fi/static/liitteet-2019/KasKo/sves/Planen-for-smabarnspedagogik-i-Helsingfors-UTKAST.pdf>)
- Singer, E., (2015), Play and playfulness in early childhood education and care, *Psychology in Russia: State of the Art*, volym 8, nr 2, s. 27–33.
- Opetus- ja kulttuuriministeriö (2017) *Varhaiskasvatuksen kehittämisen tiekartta vuosille 2017–2030* (<http://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/80221/okm30pdf?sequence=1&isAllowed=y>)

9 BILAGOR

9.1 Bilaga 1

Informationsbrev åt daghemspersonalen

Bästa dagvårdspersonal

Vi är tredje årets socionomstuderande vid Yrkeshögskolan Arcada och gör ett examensarbete kring barns lekfärdigheter i grupp och hur dessa kan bedömas med hjälp av bedömningsinstrumentet Play Assessment for Group Settings (PAGS). Här är mera information om PAGS (<https://ralla.fi/index.php/fi/etusivu/>). Arbetets syfte är att granska huruvida de aspekter på utmaningar i lekförmågan hos barn som visat sig i PAGS-bedömningar också har observerats och skrivits in i den individuella planen för småbarnspedagogik. Uppdragsgivare för vårt examensarbete är överlärare Tiina Lautamo. Tiina är överlärare i ergoterapi vid Jyväskylä och hon har utvecklat bedömningsinstrumentet PAGS. Tiinas grundtanke med att utveckla PAGS var att lyfta fram lekens betydelse samt skapa ett gemensamt språk, då det gäller leken och lekförmågan, professionella emellan.

Utifrån det lov vi erhållit av ledningen, önskar vi få observera 2–8 barn. Under observationen använder vi oss av bedömningsinstrument PAGS och för anteckningar om barnets lek. Denna dokumentering sker då barnet leker i fri lek. Barnet får själv välja vem hen leker tillsammans med och den lekmiljö som observationen kommer att ske inom. Som observatörer kommer vi inte att ta del av leken förutom medeventuella motiverande verbala input, för att trigga leken vidare. P.g.a. omständigheterna kommer vi att observera leken ute. Observationen uppskattas ta ca 1h/barn.

Alla uppgifter behandlas konfidentiellt, daghemspersonalen kommer inte att kunna identifieras i arbetet. All information och insamlat material behandlas anonymt. Barnens namn kommer att samlas in, men det är endast vi som har tillgång till dessa och barnen kommer att koda då bedömningen förs in i Ralla Oy:s databas för analys.

Barnens PAGS resultat delges personalen och vårdnadshavande per e-post, om de så önskar. Bedömningens resultat kommer sedan att jämföras med det som skrivits om leken i

barnets plan för småbarnspedagogik. Denna jämförelse kommer givetvis er tillhanda i form av en rapport.

Vår handledare fungerar Marina Arell-Sundberg lektor inom Ergoterpi vid Arcada. Ta gärna kontakt om ni önskar få mera information om arbete eller hur bedömningen kommer att ske.

Med vänliga hälsningar,

Max Knoblock, max.knoblock@arcada.fi

Otto Taponen, Otto.taponen@arcada.fi

Examensarbetet handleds av Marina Arell-Sundberg, Lärare i ergoterapi, Marina.arell-sundberg@arcada.fi

9.2 Bilaga 2.

Informationsbrev åt vårdnadshavaren

Bästa vårdnadshavare

Vi är tredje årets socionomstuderande vid Yrkesskolan Arcada. Vi skriver på vårt examensarbete med syftet att bedöma barn i leksituationer med hjälp av bedömningsinstrumentet Play Assessment for Group Settings (PAGS). PAGS fokuserar på barnets fria lek i grupp och ger information om barnets lekfärdigheter i grupp, fantasi och berättande i leken samt sociala färdigheter. Vi är intresserade om hur planen för småbarnspedagogiken är uppbyggd. Här är information om PAGS (<https://ralla.fi/index.php/fi/etusivu/>)

Uppdragsgivare för vårt examensarbete är Tiina Lautamo. Tiina är överlärare i ergoterapi vid Jyväskylä och hon har utvecklat bedömningsinstrumentet PAGS. Tiinas grundtanke med att utveckla PAGS var att lyfta fram lekens betydelse samt skapa ett hemensamt språk mellan professionella som jobbar med barn. Vår handledare fungerar Marina Arell-Sundberg lektor inom Ergoterpi vid Arcada.

Vi kommer att individuellt bedöma barns lekförmåga med hjälp av PAGS, med den information vi fått av PAGS skall vi sedan jämföra resultaten med barnets individuella plan. Lekbedömningarna skulle göras med 3–6 åriga barn vid ert barns daghem. Vårt mål med detta är att se hur lika är resultaten från PAGS och detta som småbarnspedagogen har skrivit på barnets individuella plan.

Vi önskar att få observera ert/era barn och fylla i bedömningsinstrumentet PAGS och sedan jämföra resultatet med innehållet i barnets individuella plan. Våra bedömningar kommer att ske i fri lek inomhus på daghemmet, barnet väljer själv leksituationen och vi uppskattar att de kommer att ta ca 1 h/ barn. P.g.a. omständigheterna kommer vi att observera leken ute.

Alla uppgifter behandlas konfidentiellt, barnens namn, samt enskilda barns lek eller lekfärdigheter i grupp kan inte urskiljas i vårt arbete. Vid bedömningsblanketten tas upp barnets ålder (mån/år) och kön. Vi kommer att behöva denna information för att vi skulle kunna analysera resultaten av lekfärdigheter i förhållande till ålder och kön. Vi kommer

att använda ett annat namn för ert/era så vi lägger bedömningsresultaten in i datorprogrammet för PAGES. Materialet av bedömningen används i vårt examensarbete för diskussion- och resultatdelen samt av Tiina Lautamo till vidare forskning. Resultatet av PAGES bedömningen förblir anonym och ingen utomstående kommer att ha tillgång till att läsa dem. Om ni vill ha resultaten från våra observationer förmedlar vi gärna till er.

Ta gärna kontakt om ni önskar få mera information om studien eller hur bedömningen kommer att de ut. Anmälan om intresse sker då ni fyller i blanketten för informerat samtycket. Vi hoppas på att ni kunde returnera blanketten till daghemspersonalen senast..

Med vänliga hälsningar,

Max Knoblock, max.knoblock@arcada.fi

Otto Taponen, Otto.taponen@arcada.fi

Examensarbetet handleds av Marina Arell-Sundberg, Lärare i ergoterapi, Marina.arell-sundberg@arcada.fi

9.3 Bilaga 3 –

Anhållan om att få utföra PAGES – lekbedömningar och jämföra resultaten med barnets plan för småbarnspedagogik på daghemmet

Vi kommer att utföra PAGES lekbedömningsmetod, vilket berättar om barnets styrkor och utmaningar i hans lekförmåga. Med de observationer vi gör kommer vi att skriva in i datorprogrammet PAGES – som ger en analys över barnets lekförmåga. Den analysen vi får har vi planerat att jämföra med barnets plan för småbarnspedagogik. Meningen med vårt arbete är att jämföra likheterna med PAGES analys och barnets plan för småbarnspedagogiken. Mer information finns vid infobrevet för personalen.

Samtycke för PAGES lekbedömning och att få betrakta barns plan för småbarnspedagogik

Jag ger mitt samtycke till att Max Knoblock och Otto Taponen får utföra PAGES lekbedömningen och betrakta barns plan för småbarnspedagogik. Jag har fått information om att syftet med studien är att observera barns fria lek i grupp i daghemsmiljö, lekfärdigheterna bedöms med bedömningsinstrumentet PAGES och jag är medveten om att bedömningens resultat jämförs med barns plan för småbarnspedagogiken. I PAGES bedömningsblanketten fyller man barns ålder (mån/år) och kön, dessa behövs för att man skall kunna analysera resultatet av lekfärdigheterna i förhållande till ålder och kön. I detta examensarbete kan inga enskilda barn åtskiljas. Jag är medveten om att materialet av bedömningen används i Max Knoblock och Otto Taponens examensarbets diskussion- och resultatdel, Tiina Lautamo kommer att använda resultaten till vidare forskning.

Jag godkänner de ovannämnda villkoren

Ort och datum

Underskrift och namnförtydligande

9.4 Bilaga 4

Samtycke för att få utföra PAGES lekbedömning samt att få betrakta barnets plan för småbarnspedagogik

Jag ger mitt samtycke till att Max Knoblock och Otto Taponen får utföra PAGES lekbedömningen och betrakta barns plan för småbarnspedagogik. Jag har fått information om att syftet med studien är att observera barns fria lek i grupp i daghemsmiljö, lekfärdigheterna bedöms med bedömningsinstrumentet PAGES och jag är medveten om att bedömningens resultat jämförs med barns plan för småbarnspedagogiken. I PAGES bedömningsblanketten fyller man barns ålder (mån/år) och kön, dessa behövs för att man skall kunna analysera resultatet av lekfärdigheterna i förhållande till ålder och kön. I detta examensarbete kan inga enskilda barn åtskiljas. Jag är medveten om att materialet av bedömningen används i Max Knoblock och Otto Taponens examensarbets diskussion- och resultatdel, Tiina Lautamo kommer att använda resultaten till vidare forskning. Jag är medveten att barnets deltagande är frivilligt och jag får be om att resultaten inte används vid examensarbetet.

Jag tillåter att mitt barn deltar i PAGES lekbedömningen.

Jag tillåter att mitt barns plan för småbarnspedagogik får betraktas av Max Knoblock och Otto Taponen.

Ort och datum

Underskrift och namnförtydligande

9.5 Bilaga 5

Observations blankett för PAGS

PAGS

BEDÖMNING AV LEKANDE BARN I GRUPPSITUATION

Namn _____ Ålder _____

Eventuell diagnos _____ Bedömare _____

Specifika faktorer i lekamgivningen som kan påverka observationen (stödjande och förhindrande faktorer):

Vad gör barnet spontant i leken?

Vad gör barnet spontant i leken? För att upp nå ett syfte barnet: 1 = nästan aldrig 2 = sällan 3 = ofta 4 = nästan alltid

Inställningar till lekadet:

1. Njuter av verksamheten och leken; har roligt i leken
1 2 3 4
2. Visar naturlig nyfikenhet gentemot omgivningen och föremålen i den
1 2 3 4
3. Inleder leken utan stöd från en vuxen
1 2 3 4
4. Ger sig koncentrerat hän åt lekens process
1 2 3 4
5. Utforskar nyfikenhet och strukturerat de möjligheter som omgivningen erbjuder
1 2 3 4
6. Deltar även i nya lekar nyfikenhet
1 2 3 4
7. Skojar och skämtar
1 2 3 4
8. Beslutar själv vad hon gör snarare än att härma andras aktiviteter
1 2 3 4

9. Deltar aktivt i den gemensamma leken
1 2 3 4
10. Inspireras till verksamhet även i nya miljöer
1 2 3 4
11. Visar sina känslor under lekens gång
1 2 3 4
12. Visar känslan av kompetens till exempel genom att berätta om sina framgångar eller uttrycka sin tillfredsställelse
1 2 3 4
13. Anpassar sin verksamhet för att göra leken mer utmanande eller roligare
1 2 3 4
14. Tar risker och söker utmanande verksamhet för sig
1 2 3 4
15. Skojar på ett lekfullt sätt
1 2 3 4
16. Bryter på ett lekfullt sätt mot gemensamma regler för att
1 2 3 4

Engagemang in lekens berättelser och händelser:

17. Leker strukturerat och leken har ett klart syfte
1 2 3 4
18. Accepterar andra barns lekhandlingar som en del av den gemensamma leken
1 2 3 4
19. Förser föremål med egenskaper t.ex. dockan är sjuk, bilen är trasig
1 2 3 4
20. Hittar själv på egna lekidéer
1 2 3 4
21. Använder många slags, varierande leksaker och föremål i leken
1 2 3 4
22. Ersätter föremål som saknas med låtsasföremål, till exempel finns det låtsasmat i kastrullen
1 2 3 4
23. Delar leksaker med andra i samsja
1 2 3 4
24. Lär sig/förstår reglerna i en ny lek
1 2 3 4
25. Bygger lekmiljöer, till exempel hem, kojor
1 2 3 4

Vad gör barnet spontant i leken?

Vad gör barnet spontant i leken? För att upp nå ett syfte barnet: 1 = nästan aldrig 2 = sällan 3 = ofta 4 = nästan alltid

Engagemang in lekens berättelser och händelser (fortsätter):

26. Leker ett tema eller en berättelse
1 2 3 4
27. Leker roller som bygger på vardagliga händelser, till exempel herr, affär
1 2 3 4
28. Går in i roller, låtsas vara någon annan
1 2 3 4
29. Använder föremål symboliskt, till exempel en låda som ett bord, en kloss som en bil
1 2 3 4
30. Använder föremål på ett kreativt och originellt sätt
1 2 3 4
31. Ansluter sig till en pågående lek och anpassar sig till dess regler
1 2 3 4
32. Leker äventyrslekar, till exempel prinsessa, sjöövare, rymdgubbe
1 2 3 4
33. Beskriver lekens händelser under lekens gång
1 2 3 4
34. Ändrar eller modifierar aktivt temat under lekens gång
1 2 3 4
35. Förhandlar om lekreglerna med andra som deltar i leken
1 2 3 4
36. Övergår flexibelt från en fas i leken till nästa i en gemensam lek
1 2 3 4
37. Hittar på nya lekar och delar med sig av sina lekidéer med andra som deltar i leken
1 2 3 4
38. Förstår lekregler som andra barn har kommit på
1 2 3 4

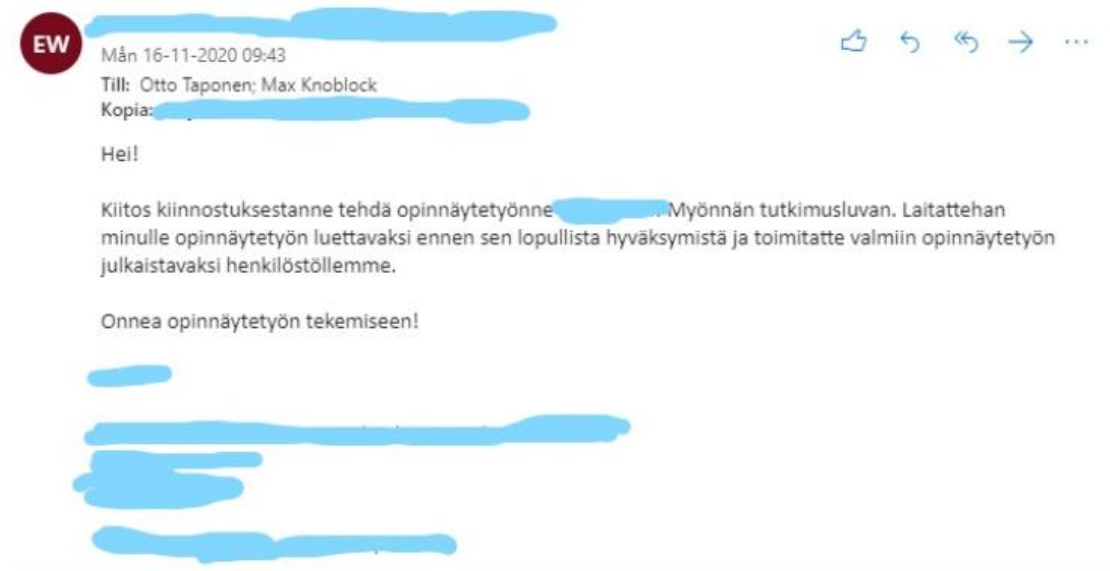

PAGS

BEDÖMNING AV LEKANDE BARN I GRUPPSITUATION

9.6 Bilaga 6

Godkännande av forsknings lovet

Bilaga 7

Resultat från RALLA datorprogrammet från observationen

Barn 1

9.2.2021

Barn 1 – Arcada Tolkning

Barn 1

Påivlys: 17.12.2020

Raportti lapsen taidoista

Leikkitaitoarviointi

Lapsi

Etunimi: Barn

Sukunimi: 1

Ryhmä

Max och Otto

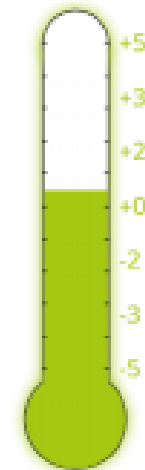
Ikä

5v, 11kk

RALLA arviointi: Lapsen osallistumista on havainnolltu erilaisissa ryhmä- ja leikkitilanteissa. Tulokset auttavat kasvattajaa suunnittelemaan, millaista tukea lapsi tarvitsee yksilöllisen kasvun ja oppimisen tueksi. Erityisenä näkökulmana on lapsen toiminta osana vertaisryhmää. Kasvattaja voi hyödyntää tuloksia esimerkiksi lapsen henkilökohtaisen varhaiskasvatussuunnitelman laatimisessa ja ryhmätoiminnan suunnittelussa.

Leikkitaitojen hallinta	Pisteet
Lapsen leikkitaidot ovat hyvät. Lapsi rakentaa omia leikkin	

tarinoita ja leikki keskittyen. Lapsi löytää itselleen merkityksellistä leikkiä yksin tai yhdessä kavereiden kanssa ja hän löytää leikistään hauskuuden. Leikkiteot kuvastavat lapsen mielikuvitusta. Hän rakentaa leikin tarinoita toisten lasten kanssa yhdessä sopien leikin säännöistä ja edeten joustavasti leikin vaiheesta toiseen.

0.83

Yhteenvetoraportti

LAPSEN LEIKKITAITOJEN OSA-ALUEET

Leikkitaitojen arviointiskaala (1= tuskin koskaan, 2= harvoin, 3=melko usein, 4=lähes aina)

LEIKILLISYYS

3.4 / 4

Leikkiympäristöstä löytyy lapselle sopivan tasoisia leikin mahdollisuuksia. Hän löytää leikkiinsä hauskuuden. Lapsi luottaa taitoihinsa ja uskaltautuu myös osoittamaan tunteitaan leikissä ja sen aikana. Huumorin käyttö ja hassuttelu ovat osa leikkiä, joskin sen määrä on sidoksissa myös lapsen temperamenttiin. Riskinoton ja haasteiden etsimisen kautta lapsi hakee mielihyvää. Myös positiivinen kiusoittelu kuuluu hauskaan leikkiin.

TARINALLISUUS

Lapsi rakentaa tarinoita keksien leikin ideoita itsenäisesti ja aloittaen spontaanisti leikin. Hän

3.4 / 4

liittää leikin tapahtumia toisiinsa. Hän toistaa taitavia leikkitekoja ja muuntaa toimintaa rakentaen mielikuvituksellista leikin tarinaa. Lapsi johtaa leikkidään vaiheesta toiseen ja liittyy myös yhteiseen leikin tarinaan vieden sitä eteenpäin. Taitavassa leikissä lapsi rikkoo leikkillisesti yhdessä sovittuja sääntöjä tehden suunnittelemattomia muutoksia leikkiin tehdäkseen leikistä hausempaa tai haasteellisempaa.

KUVITTEELLISUUS

3.3 / 4

Lapsi rakentaa kielen avulla ja mielikuvissaan leikin tapahtumia. Leikin idea lähtee usein kielellisestä mielikuvasta liikkeelle. Hän kertoo ääneen leikin tapahtumia ja jakaa näin myös leikin ideaansa toisille leikkijöille. Hän antaa esineille erilaisia ominaisuuksia ja kykenee leikissään tekemään monia symbolisia tekoja; nukke on kipeä tai mukissa on leikisti maitoa. Lapsi ottaa itselleen erilaisia rooleja, on leikisti joku muu kuin on. Myös leikin esineet muuntuvat moneksi.

KAVERILEIKKI

3.3 / 4

Lapsella on hyvät taidot osallistua yhteiseen kaverileikkiin. Lapsen leikki on yhdessä tekemistä ja yhteisten tarinoiden rakentamista. Hän osaa taitavasti antaa ja lukea leikkivihjeitä, sekä neuvotella leikin tapahtumista ja säännöistä toisten leikkijöiden kanssa. Hän kykenee taitavasti havaitsemaan toisten lasten leikin tapahtumia ja rakentavalla tavalla liittymään jo meneillään olevaan leikkiin. Hän sopeuttaa omaa

toimintaansa toisten leikkiin ja pääsee onnistuneesti mukaan yhteiseen tarinaan.

UTELIAISUUS

3.5 / 4

Lapsi on luonnollisesti kiinnostunut siitä, mitä ympärillä tapahtuu. Hän tutki jäsentyneesti ympäristön tarjoamia mahdollisuuksia ja etsi aktiivisesti itseään kiinnostavaa tekemistä. Hän yleensä keskittyy valitsemaansa toimintaan ja leikkiin. Leikin aikana hän käyttää esineitä vaihtelevalla tavalla muunnellen leikkiä. Mikäli lapsella on pulmia muilla leikin alueilla ja hänen leikin uteliaisuudesta pistemäärä on korkea, voi hänellä olla pulmana keskittyä pitemmäksi ajaksi valitsemaansa leikkiin. Tutkiva toiminta ylikorostuu usein lapsilla, joilla on keskittymispulmia.

9.7 Bilaga 7

Jämförelse av resultaten

Vasu	PAGS
<p>Kompisrelationer är viktiga för barnet, Barnet övar på hur man skall umgås och hur man visar känslor åt den andra. Övar på att bryta oönskad beteende och lägga ord på sina känslor och tankar så att det inte blir fysiskt. Barnet lyssnar och funderar på det sagda. Barnet tycker om att leka med de andra och för sig själv. Kommer relativt lätt i gång med lek eller annan sysselsättning och orkar hålla på med det för en längre stund. Barnet är fokuserad och koncentrerad på det barnet gör.</p> <p>Barnet är nöjd och modig med olika fysiska aktiviteter, behöver klara direktiv och att det finns en mening i det man gör.</p> <p>Barnet uttrycker sig själv mest verbalt vid lekar och genom att rita.</p> <p>Barnet är nyfiken och intresserad av sin omgivning och vill veta mera om allt i vardagliga livet och aktuella saker.</p> <p>Vill vara en god vän och har kunskap och fina idéer om hur man kan vara det, barnet är omtänksam och empatisk, uppskattar klara och konsekventa rutiner, Barnet är en funderar och vill diskutera och filosofierna om allt möjligt.</p>	<p>Barnets lekförmåga är bra. Barnet hittar på egna berättelser till. Barnet letar till sig själv meningsfulla lekar ensam eller med kompisar, barnet hittar glädje i leken. Barnets fantasi tas fram i leken. Barnet hittar på handlinger i leken tillsammans med kompisar, Barnet kommer överens om gemensamma lekregler och kan hoppa från lek till en annan utan problem.</p> <p>Barnet hittar passliga möjligheter från lekomgivningen. Barnet hittar glädje i leken. Barnet litat på egna kompetens och vågar visa sina känslor vid leken. Barnet kan ha roligt vid leken och att skoja tillhör leken. En del av detta är kopplat till barnets temperament. Barnet söker risker och utmaningar för att hitta nöje.</p> <p>Barnet kan börja en lek spontant och hittar på idéer och sagor mitt i leken. Barnet kopplar lekens olika handlinger i varandra. Barnet leder leken från en del till en annan, barnet deltar i gemensamma leken och kan dra leken framåt. Barnet kan bryta mot gemensamma reglerna på ett lekfullt sätt för att få ändringar i leken för att göra den mer utmanande.</p> <p>Barnet bygger upp leken med hjälp av språket. Barnet berättar högt handlingerna i leken och på det sättet delar lekidéer till de andra. barnet ger mening åt de olika sakerna som finns. Barnet tar till sig olika roller i leken. Barnet är naturligt intresserad över vad som händer runt omkring. Barnet utforskar alla möjligheter som omgivningen kan ge och söker intressanta saker att göra. Barnet oftast koncentrerar sig på det som barnet har valt att göra och den leken som barnet leker. Under</p>

lekens gång använder barnet olika saker för att ändra på leken. Om barnet har svårt med olika delar av leken men har fått höga poäng i nyfikenhet kan det vara tecken på att barnet har svårt att koncentrera sig på leken för en längre tid. Olika lösningar till detta kan överbelasta barnet med koncentrationssvårigheter.